

Handläggare
Camilla Jönsson, Sakkunnig samhälle och politik
Jimmy Persson, Utveckling och säkerhetschef
Tel +46 (0)8 214 930
Kansli@ssnf.org

Justitiedepartementet
Dnr: Ju2021/00631
Nadine Arbouz
nadine.arbouz@regeringskansliet.se

Yttrande gällande MSB förslag på hur det samlade behovet av ett utvecklat och säkert kommunikationssystem för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar bäst kan tillgodoses

Svenska Stadsnätetsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i 200 kommuner. Stadsnäten är nätägare av ny modern IT-infrastruktur och säljer grossistprodukter till både operatörer och tjänsteleverantörer. 94 procent av Sveriges stadsnät är kommunalägda.

Stadsnätetsföreningen verkar för öppna stadsnät, en modell som har varit mycket framgångsrik. I de öppna näten kan operatörer och tjänsteleverantörer, som inte själva äger egen bredbandsinfrastruktur hyra in sig och på så sätt nå ut med sitt tjänsteutbud till slutkunder. Det innebär att aktörer som historiskt inte varit inne i telekomsektorn har en låg inträdesrisk för att erbjuda sina tjänster till allmänheten/näringslivet. Modellen öppna nät innebär att stadsnätet bär ansvaret för det öppna nätet och ska säkerställa att lika och icke-diskriminerande villkor efterlevs samt ska säkerställa god konkurrens i nätet.

Stadsnätetsföreningen tackar för möjligheten att få svara på remissen.

Yttrandet

Det nuvarande Rakelsystemet avser främst talkommunikation och har begränsad kapacitet för mobil dataöverföring. Rakel behöver därför helt ersättas med ett modernare system som kan tillgodose de behov som föreligger hos aktörerna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, fick i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur ett utvecklat och säkert kommunikationssystem för samhällsviktiga aktörer bäst kan tillgodoses, inbegripet vem eller vilka aktörer som bör få ansvaret att genomföra förslaget.

Ingångsvärden för uppdraget har varit att eftersträva hög grad av statlig rådgivning för nästa generations Rakelsystem (Rakel G2). Förslaget baseras på ett statligt ägt kärnnät och utnyttjande av Trafikverkets och Svenska kraftnäts infrastruktur för fibernät samt en stegvis utbyggnad av ett eget radioaccessnät med täckning i hela landet.

MSB har fått till uppdrag att stödja aktörer som upprätthåller allmän ordning, säkerhet hälsa och försvar. Den lösning som MSB föreslår bygger på samarbete mellan utpekade statliga verk med digitalinfrastruktur och stadsnät och regionnät som ägs av kommuner och har samhällsbärande digitalinfrastruktur. Detta är framgångsfaktorer för att skapa ett samhällsbärande nät för kritisk kommunikation kallad Rakel G2.

För att realisera ovanstående anser Stadsnätetsföreningen att beskrivna roller och ansvarsfördelning saknas och är otydliga. Exempel på otydlighet är vem ansvarar för nätets olika delar såsom exempelvis kärnnätet och accessnätet? Vem hanterar tjänsteportfölj för abonnenter i Rakel? Hur ska upphandlingar kring access gå till? Vem hanterar inplacering av kritisk radioutrustning nära accessförbindelser? Dessa frågor är viktiga att få utredda för att uppnå bra funktionalitet i Rakel G2.

Stadsnätetsföreningen anser att berörda statliga bolag, myndigheter och verk måste få förtydligande i regleringsbrev och direktiv.

Tvångsanslutning av samtliga statliga, regionala och kommunala verksamheter till Rakel G2 anser Stadsnätetsföreningen är ett för enkelt angreppssätt för att finansiera drift och underhåll av Rakel G2 över tid. En bättre strategi kan vara att skapa attraktion genom hög funktionalitet och tillgänglighet till Rakel G2 till tänkta målgrupper utan modellen med tvångsanslutning.

För att kunna ansluta med fiber till siter i stadsmiljö är samarbetet med de kommunala stadsnäten avgörande. Den kommunala och regionala fiberoptiska infrastruktur som finns i stadsnät behöver också användas för att uppnå kostnadseffektivitet genom att nyttja redan gjorda investeringar.

De kommunala stadsnätens fibernät är byggda för samhällsviktiga funktioner, både för förbindelser och siter. Stadsnäten och regionnäten har en unik kompetens när det gäller drift och felavhjälpning eftersom personal andra resurser är lokala och finns alltid tillgängliga i närområdet. Dessa unika egenskaper möjliggör hög tillgänglighet och hög tillförlitlighet av accessnät som rakelsystemet kräver.

Om stadsnäten får bygga utanför kommunalgräns genom undantag från Lokaliseringsprincipen så kan accessnät med hög redundans och access långt utanför tätort realiseras för Rakel G2.

Kommunikationslösningen behöver vara ändamålsenlig, säker, modern och ska kunna utvecklas över tid. Därför ska den utformas med standardiserad kommersiell teknik, anpassad för aktörernas behov.

Att standardiserad kommersiell teknik ska användas innebär att man kan undvika kostsamma marknadsspecifika lösningar och minska risken för inlåsning. Stadsnätetsföreningen håller med utredningen om att standardiserad kommersiell teknik är en framgångsfaktor i projektet.

För att dra nytta av marknadens kompetens och innovation föreslås också nära samverkan med kommersiella mobiloperatörer. MSB har valt en MOCN-lösning som samarbetsmodell med de kommersiella aktörerna.

Stadsnätetsföreningen anser att samarbeten med kommersiella mobiloperatörer är viktigt för att uppnå hög tillgänglighet och kvalitet av Rakel G2.

Att använda MOCN-lösning kan vara en bra modell. Modellen kräver dock tydlighet i vilken teknisk nivå samarbetet ska realiseras i. Exempel på teknisk nivå är: samarbete med delat radioaccessnät (RAN), frekvensdelning och/eller nationell roaming. Detta bör förtydligas då inget finns beskrivet i förslaget.

Inom programmet arbetar MSB och aktörerna med ett flertal tekniska frågor, som exempelvis direktkommunikation mellan terminaler, inomhustäckning, temporär förstärkning av täckning och kapacitet genom så kallade taktiska bubblor och kommunikation med luftfarkoster. Dessa frågor behöver adresseras genom olika tekniska lösningar i nära samverkan med användarorganisationerna, leverantörer, branschorganisationer, Stadsnätetsföreningen och PTS.

Stadsnätetsföreningen anser att det är bra med ett nätverk för tekniska frågor och lösningar.

Stadsnätetsföreningen anser att stadsnät och regionnät ska vara representerade i arbetet så att realisering av accessnät från samhällsbärande stadsnät och regionnät blir verklighet i Rakel G2.

Mikael Ek, Vd